Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

UJ 32/2025 vp - U 37/2025 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta *(eurooppalainen ilmastolaki)*

Laura Aho
ympäristöministeriö
YmV 28.11.2025

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

- Komissio ehdotus eurooppalaisen ilmastolain muuttamiseksi 2.7.2025. Sisältää ehdotuksen EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteeksi.
- U 37/2025 vp (4.9.2025); SuVL 7/2025 vp
- Neuvoston yleisnäkemys ympäristöneuvostossa 5.11.2025
- Euroopan parlamentin neuvottelukanta 13.11.2025.
- Neuvoston yleisnäkemys ja Euroopan parlamentin kanta vastaavat lähes täysin toisiaan.
- Kolmikantaneuvottelut 9.12.

Neuvoston yleisnäkemys

- 90% nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 (vrt. 1990 taso).
- EU:n sisäisesti toteutettavilla toimilla katetaan 85% nettovähennykset ja Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisten ilmastoyksiköiden avulla enintään 5%.
- 6 artiklan hyödyntäminen 2036 alkaen, mahdollinen pilotti 2031-2035. Yksityiskohdat myöhemmin.
- Tavoitteen toimeenpanon valmistelussa komission huomioitava mm. pysyvien teknisten nielujen rooli EU:n päästökaupassa; sektoreiden ja instrumenttien väliset joustot; maankäyttösektorin realistinen kontribuutio ja epävarmuudet, teknologinen neutraliteetti, kustannustehokkuus.
- Komissio arvioi viiden vuoden välein etenemistä ilmastotoimissa ja kohti 2050 ilmastoneutraaliutta huomioiden nyt myös mm. ao. asiat. Komissio voi arvion johdosta antaa lainsäädäntöehdotuksia.
  - Arvio nettopoistumien tasosta suhteessa EU:n ilmastotavoitteet; jos vuodelle 2040 arvioitu luonnon nielun taso poikkeaa merkittävästi siitä mitä 2040 tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi voi komissio ehdottaa EU-tason toimia ml. 2040 tavoitteen muutosta em. poikkeaman rajoissa. Vaje ei muiden talouden sektoreiden katettavaksi;
  - Jäsenvaltioiden mahdollisuus kattaa enintään 5 % niiden 2030 jälkeisen ajan velvoitteista 6 artiklan yksiköillä;
- Komissio arvioi joka toinen vuosi EU:n ilmastotavoitteiden toimeenpanoa + mahdl. säädösehdotukset
- ETS2-päästökaupan toimeenpanon lykkäys vuodella.

ETS2-päästökaupan lykkäys

- Uusi 1a artikla: EU:n päästökauppadirektiivin IV a luvussa säädetyn rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen päästökauppaa lykätään vuoteen 2028. Päästökauppadirektiivin 30 k artiklan 2 kohdan a-e alakohdan vahvistettuja sääntöjä sovelletaan. Lisäksi päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 8 b kohdan säännöksiä sovelletaan myös vuonna 2026.
- Konkreettisesti päästöoikeuksien huutokaupan käynnistymistä lykättäisiin vuodesta 2027 vuoteen 2028; päästöoikeuksien palautusvelvollisuutta lykättäisiin vuodella vuodesta 2028 vuoteen 2029; ei vaikuttaisi ETS2 päästöjen tarkkailuun, raportointiin ja todentamiseen.
- Ei muuta sosiaalisen ilmastorahaston (social climate fund, SCF) kokoa tai kestoa. Siten lykkäyksestä huolimatta sosiaalisen ilmastorahastoon huutokauppatuloista tuleva kokonaisrahoitus 65 miljardia euroa koko kaudella 2026-2032.
- ETS2 päästöoikeuksien huutokaupan lykkääntymisestä aiheutuva sosiaalisen ilmastorahaston rahoitusvaje katettaisiin huutokauppaamalla SCF hyväksi 50 miljoonaa EU:n yleisen päästökaupan päästöoikeutta vuonna 2026 ja ETS2 päästöoikeuksia vuodesta 2028 lähtien.

ETS2 lykkäyksen vaikutukset

- Alustavat arviot erityisesti valtiontalouden kannalta ja verrattuna tilanteeseen, jossa ETS2 lykkäys olisi pienentänyt sosiaalisen ilmastorahaston kokoa ja rahoitusta huutokauppatuloista.
- EU:n yleisen päästökaupan päästöoikeuksien huutokauppaaminen SCF:n hyväksi 2026 (päästöoikeuden keskiarvohinta-arvio 80 euroa / t. CO2) vähentäisi Suomen huutokauppatulojen kertymää noin 14,9 milj €.
- ETS2 päästöoikeuksien huutokauppatulot täyttämässä SCF:n 2027 rahoitusvajetta pienentäisi Suomen ETS2 huutokauppatulojen kertymää yhteensä 75 milj. euroa vuodesta 2028 alkaen.
- Näin ollen Suomen SCF rahoitusosuus kasvaisi yleisnäkemyksen mukaisesti toteutettuna yhteensä noin 90 miljoonalla eurolla vuosina 2026-2027 verrattuna tilanteeseen, jossa ETS2-järjestelmän päästöhinnoittelun lykkääminen olisi pienentänyt sosiaalisen ilmastorahaston kokoa ja rahoitusta huutokauppatuloista.
- Verrattuna voimassa olevaan julkisen talouden suunnitelmaan 2026-2029 aiheuttaa ETS2-järjestelmän päästöjen hinnoittelun lykkääminen noin 445 milj. euron tulonaleneman vuonna 2027 ETS2 päästöoikeuksien huutokauppatulojen jäädessä puuttumaan. Arviosta ei ole vähennetty SCF:n rahoitusta.
- Lykkäyksen johdosta ETS2-järjestelmän vaikutukset polttoaineenkustannuksiin eivät toteudu vuonna 2027 siten kuin ilman lykkääntymistä olisi tapahtunut.
- Ympäristövaikutukset: vaikutus päästöihin on kertaluonteinen, vuonna 2027 noin 0,3 Mt CO2-ekv.
- Kansallisesti ETS2 päästökauppa on toimeenpantu lailla fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta (1066/2024), alustavan arvion mukaan lykkäys ei edellytä muutoksia tähän lakiin

Suomen kanta

- Suomi tukee neuvoston yleisnäkemyksen mukaista ratkaisua, jossa EU:n 90 %:n nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 toimeenpannaan siten, että EU:n sisäisesti toteutettavilla toimilla katetaan 85 %:n nettopäästövähennykset ja EU:n ulkopuolelta hankittavien kansainvälisten ilmastoyksiöiden käytöllä katetaan korkeintaan 5 %:n nettopäästövähennykset. Suomi pitää myös erittäin tärkeänä, että yleisnäkemyksessä on nyt huomioitu maankäyttösektoriin liittyvät epävarmuudet hyvin kattavasti ja komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina myös teknologianeutraalius, kustannustehokkuus sekä kannustimien luominen teknisille nieluille.

- Osana eurooppalaisesta ilmastolaista saavutettavaa kokonaisratkaisua Suomi voi hyväksyä ETS2-päästökauppajärjestelmän päästöjen hinnoittelun lykkäämisen vuodesta 2027 vuoteen 2028 toteutettuna neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment